

Razno.

Vojaške delavske partije za žetev in mlačvo.

C. in kr. vojno ministerstvo je za nadaljnjo pospešitev žetve v Avstriji z odlokom oddelek 10, števil. 2000 res. (A. M. 10.545) od 1916 objavljene določbe za komandiranje vojaških delavskih partij v posameznih ozirih spremeni: najbistvenejše spremembe so sledeče: 1. Poljedelski delavci (torej nesamostojni kmetje ali mali posestniki kakor tudi njihovi sinovi) avstrijskega državljanstva v bodoče načeloma ne bodo poslani več na dopust ampak bodo razdeljeni v vojaške delavske partije. S tem se naj doseže, da se moštva, ki so na razpolago, kolikor mogoče intenzivno izrabijo in da dobijo vojaške delavske partije za žetev tudi strokovno izvedeno osebje. 2. Da se z jamči neprestana uporaba vojaških delavskih partij kot delavske moči pri mlatilnicah in da se morejo pri tem uporabljati moštva, katerim so ali ta zadevna dela že poverjena ali si pridobijo te potrebne znanosti tekom njihovega komandiranja, so postavljene delavske partije kot delavske partije za mlačvo, ki bodo morda odgovarjale tem pogojem. S tem je pri razpolaganju s temi vojaškimi delavskimi partijami dana možnost take „delavske partije za mlačvo“ komandirati pri enem in istem posestniku najpoprej za spravljane žetve in tudi ob enem za sledečo mlačvo. Tudi mora deželna izkazovalnica dela, ako se porablja ena in ista mlatilnica na različnih zemljiščih, pustiti tej mlatilnici že prideljene partije delavcev zaradi primernosti za del ali za celo dobo mlačve.

Vojni kozarec, času primerno darilo. Komaj je kak predmet v tem času tako pripraven kot darilo in pripravila več veselja kakor oficijelni železni kozarec. Z namembo in ime- nom darovalca opremljen in darovan ob slavljenju godov in rojstnih dnevo, zarok, porok, krstov, jubilejov, spominskih dni, odlikovanj itd. je vojni kozarec ne samo dragocen ampak tudi praktičen spominski predmet, ki po svoji umetni opremi krasi vsak dom. Vojni kozarec se dobiva po obratni centrali na Dunaju, I. Graben 16, in po glavnem vodstvu v Gradcu, Grad.

Popravek. V zadnji številki smo poročali o Lojzi Kuhar, kateri je mož lase postrigel in omenili tudi neko „ednakovredno natakario iz Brega“. Dotična natakario nam poroča, da ni vedela, kakšna je Lojza, da ni preje nikdar z njo občevala in da tudi naslednje noče imeti nobenega občevanja z njo. Pri celi stvari ni natakario prizadeta, ker je bila le v svojem lastnem stanovanju. Poročamo to resnici na ljubo. Sicer pa smo prebrani, da poštena dekleta res ne morejo občeovati s takimi ženskami, ki se jim mora lase striči, da se spominjajo na svojo zakonsko dolžnost.

Grozna kazen za nezvesto ženo. Iz Budimpešte se poroča: Neki vojak, ki je prišel po enem letu domu na dopust, našel je svoje stanovanje zaklenjeno. Izvedel je, da je njegova žena medtem svoja dva otroke na deželo dala in z nekim ljubčekom prav prijetno živela. Vojak je čakal, da se njegova žena vrne. Ko je pozno ponoči prišla, delala se je jako vesela, da vidi zopet svojega moža. On se je navidezno zadovoljen smehljaj in poljubljal prav prisrčno svojo ženko, ki je bila na začudenje sosedov nakrat kakor najzvestejša soproga na svetu. Ob polnoči pa je zbudila sosedo nakrat grozno kričanje iz stanovanja zakonskega para. Vdrli so v sobo in našli ženo s težkimi opeklinami na tleh ležati. Zgodilo se je bilo to-le: Osleparjeni mož je nezvesti ženi očital njene grehe in priznala je tudi končno, da mu je zvestoba prelomila. Mož je potem dejal, da bode šele premislil, kaj naj z njo stori; preje pa hoče kaj jesti, ker je lačen. Žena je zakurila v šparherdu in pričela kuhati. Mož pa je dajal vedno več premoga na ogenj, tako, da je šparherd kar žarel od vročine. Potem je strgal svoji ženi obleko raz telesa in jo je posadil nago trikrat na žarečo peč. Ženo so prepeljali v bolnišnico, moža pa so sodniji oddali.

bi moral hoditi še v šolo; ali strahu nima ne od starišev ne od drugih ljudi; tako je pričel pohajkovati in krasti ter si je za tatvine pridobil tudi družbo. Stariši, pazite na otroke, da ne bodo že v taki mladosti po ječah sedeli!

Obsojeni češki poslanci.

K.-B. Dunaj, 2. avgusta. Pred dež. bramb. diviz. sodnijo se je po 14-dnevem trajanju razpravo zoper državne poslance Vnelav Choc, Franc Burival, Johan Vojna in Jožef Netolicki zaradi zločina sokrivde na veleizdaji dokončalo. Obtoženci so bili vsi krivim spoznani in na kazni težke, poostrene ječe obsojeni in sicer Choc na 6 let, Burival na 5 let, Vojna in Netolicki vsak na eno leto.

Tonkineški strelci.

Naši sovražniki so že vse mogoče divjake, črne, rujavce in rumene, v vrste svojih armad potisnili, da bi nas premagali. Zdaj so po-

Tonkinesische Schützen.

množili vrsto teh divjakov še s tonkineškimi strelci, ki napravijo s svojimi čudnimi klobuki prav tuji vtis. Seveda tudi ti divjaki sovražnikom ne bodo pomagali.

Letalec Parschau †.

Nemški letalni lajtnant Otto Parschau, ki je spadal med najspretnейše in najhrabreјše nemške letalce, je dne 22. julija za domovino storil smrt junaka. Mladi mož, katerega sliko

Leutnant Parschau

prinašamo, bil je od nemškega cesarja za njegovo hrabrost že z najvišjim redom pour le merite odlikovan. Rojen je bil 1. 1890, torej še ne 26 let star. Med vojno je 8 sovražnih letal v zračnem boju sestrelil. Čast mu!

od materijalom nadomestil; dobil je 12 let ječe. Nadalje je bil obsojen Henrik Feres kot skrivlec pri zločinu po § 327; obsojen je bil na 15 let težke ječe. Bastir, ki je skušal nekega uradnika storiti uradne moči zapeljati, dobil je 6 mesecev težke ječe. Osem obtožencev je bilo oproščenih. V posesti majorja Jakoba najdenih 400.000 kron iz denarja, s katerim se je pustil od liferantov podkupiti, je zaplenilo v prid vdov in sirot po honkineških oficirjih.

Rusom je pivo prodajal.

Ptuj, 28. julija. V gostilni tukajšnjega Slovenskega krčmarja Slavinec se je ne- jemu vojno-vjetemu Rusu pivo prodajalo. Najljubše je prišla oficirska patrulja, ki je to delala in krčmarja oblasti naznanila. Slavinec bil je vsled tega od pristojne oblasti na 50 kron denarne globe obsojen. Slučaj naj bode podučljiv za druge krčmarje. Vsako naj premisli, da se našim vjetim vojakom na hitem gotovo ne godi tako dobro, kakor Rusom pri nas. Oddaja opojnih pijač vojno-vjetim Rusom pa je strogo prepovedana.

Žaljenje stražnika.

Ptuj, 31. julija. Pred tukajšnjo okrajno sodnijo se je imela zagovarjati soproga tré- nkega stražmojstra Karolina Studeni. Mestni stražnik Hlebajna je namreč na mestnem sejmišču posredoval pri nekem slučaju nesramnega navijanja cen. Obtoženka pa se je za navijalko cen potegnila in je stražnika opsovala z besedo: „frecher Kerl“. Torej je bila vsled tega zaradi žaljenja uradne osebe. Osebo žaljenje ji je stražnik odpustil, ker ga je za odpustčanje prosila. Zaradi žaljenja uradne osebe pa je bila Studeni obsojena na 30 kron denarne globe. Tudi ta razprava naj bode podučena za gotove ljudi, ki psujejo stražnike, kateri morajo svojo zapriseženo dolžnost storiti.

Lojza brez las — obsojena.

Ptuj, 31. julija. V zadnji številki smo poročali o neki ženski Alojziji Kuhar iz Bu- dine pri Ptuj, ki je svojega v vojski se bo- rečega moža goljufala spredaj in zadaj in na vse strani. Pred kratkim je prišel njen mož domu in jo je vjel v postelji, kjer se je kratko- lasila z nekim korporalom. Anton Kuhar je svoji nezvesti ženi pri tej priložnosti lase postrigel. Vojaška oblast je dotičnega korp- oralja takoj iz Ptuja prestavila. Lojza Kuhar je prišla zaradi preloma zakonske zvesto- ste pred okrajno sodnijo. Sodnik jo je prav pošteno oštel in dejal, da ni več vredna, kakor da bi se pred njo v unplju- nilo. Ta beseda velja pač za vse ženske, ki se z drugimi moškimi na nesramni način obče- vajo, medtem ko se morajo njih možje s svojo krvjo za domovino boriti. Lojza Ku- har, ki je pristojna v faro Sv. Urbana pri Ptuj, je bila obsojena na 6 tednov zapora, poostrenega vsak teden z enim tujim ležiščem in enim postom. Prav ji je, kajti take ženske ne zaslužijo nobenega usmi- ljenja!

Tatvina.

Maribor, 28. julija. Komi Karl Sin- kovič v Mariboru je pokradel svojemu gospodarju trgovcu Rudolfu Kokoschinegg nekaj denarja. Obsojen je bil vsled tega na 5 mesecev težke ječe.

Pokvarjena mladina.

Celje, 25. julija. Pred tukajšnjo c. k. okrajno sodnijo so se imeli zagovarjati razni kriminalni, ki so izvršili tatvine v prav velikem obsegu. Doma so vsi iz Sv. Ruperta nad Laš- kam. Obsojeni so bili tako-le: Maks Roner, 15-letni sin organista na 4 mesece; Anton Grutich, posestnikov sin 16 let star, na 3 mesece; Franc Zajc, 12-letni posestnikov sin na 1 mesec. Voditelj tatovske bande je bil komaj 12-letni France Zajc. Ta smrkolin

Ogromna eksplozija streliva v Ameriki. K.-B. poroča iz New-Yorka z dne 30. julija: Sto vagonov in več bark s strelivom je v tvornicah National-Storage-Kompagnie v bližini od Communipau (Novi Jersey) v zrak zletelo. Raztresenje se je po vsem Novem Yorku čutilo. — Pri dinamični razstrelbi v municijskih tvornicah na nekem malem otoku v bližini Novega Yorka je veliko število ljudi ob življenje prišlo. Ker se je razstrelba v ranem jutru zgodila, se je upalo, da bodo izgube med delavci le male; ali doslej se je že 75 oseb v bolnišnice prepeljalo. Ogenj je šel od municijske zaloge in skočil na ladjo, naloženo s šrapneli. Kroglice so eksplodirale in granate so vzgale dinamit, ki je bil naložen na tovornih vozovih. Celi otok je pokrit z razvalinami. — Z dne 1. avgusta se poroča od te nesreče: Ves Novi York je v strahu zaradi eksplozije, katere velikanski obseg se šele polagoma zamore pregledati in preceniti. Škoda se ceni od 30 do 56 milijonov dolarjev (to je okoli 280 milijonov kron.) Naštelo se je 34 grumu podobnih razstrelb, ki so kakor potres zemljo pretresle. Od več kakor 400 hiš so strehe v zrak zletele. Več kot 30.000 šip na oknih je bilo razbitih. Poroča se, da je zletelo v zrak 200.000 granat, 24.000 težkih lydit-krogelj, 30.000 kič infanterijske municije. Nadalje je bilo uničenih 42.000 ton surovega sladkorja, 1½ milijona kil osoljenega svinjskega mesa; močno poškodovanih je bilo še 13 skladiščnih poslopij in 28 zasebnih hiš. Natančnejša poročila je še pričakovati.

Velikanski požar v Petersburgu. Iz Stockholm poročajo z dne 31. julija: V Petersburgu povzročili so anarhisti velikanski požar. V torek dopoldne je leseni most pri palači, ki posreduje ogromni promet med obema bregovima Newe, pričel nepričakovano na raznih krajih goreti. Vse je z groznim krikom proti bregovom hitelo. Goreči most zažgal je tudi čolne, ki nosijo most. Ti so se odrgali in plavali goreči Newo navzdol. Oblasti se ni posrečilo, čolne vstaviti. Vsi mestni deli ob reki Newi so napolnjeni z dimom. Goreči kosi plavajo pod Nikolajskim mostom deloma v Wasilij-Ostrowo, kjer ležijo vse barake blaga; drugi del gorečih razvalin plaval je proti carskem pristanišču, kjer ležijo veliki parniki za vzhodno morje. Dvanajst velikih parnikov je pričelo goreti. Tudi ameriški parniki so se zažgali. Oni del gorečih čolnov, ki je splaval navzdol Newe proti zapadu, zažgal je tam velike „doka“ (ladjedelnice); le-sene naprave ogromnega „doka“ na vodi Putilow-tvornice je pričel goreti. Obenem s požarnimi gasilci poklicana tajna policija

Sarrail.

Prinašamo sliko generala Sarraila, ki je vrhovni poveljnik angleško-francoskih čet na Balkanu. Mož seveda doslej ni mogel drugega doseči, nego da je Grčijo na nepostavni način podjarmil. Ofenzive proti nemškim,

Sarrail

avstro-ogrskim in bolgarskim četam pa se doslej ni upal pričeti. Govori se celo, da hoče Sarraill odstopiti, ker so nasprotja med njim in prebivalstvom vedno večja in ker pričakuje zamán cenih lovorik.

spravlja požigalce v zvezo s pred kratkim zaprtimi anarhisti, ki nameravajo siloma uničiti vse državne tvornice, katere služijo vojaškim namenom.

Angleški vojni stroški. Angleški učenjak in pisatelj Sidney Webb je imel v Oxfordu govor o vojnih stroških. Dejal je v tem govoru med drugim: Stroški sedajne vojne so tako veliki, da bi za ta denar lahko vsaka angleška družina imela svojo lastno vilo.

Požar. V vinogradu „Willkomm“ pri Gutenhagu v Slovenskih goricah, ki je last ptujskega župana g. Orniga, udarila je strela. Gospodski hiša z viničarijo, vsem pohištvo, prešo in zalogo krme je popolnoma pogorela. Škoda je za 10.000 K, medtem ko znaša zavarovanje komaj 3200 kron.

Ptujski okrajni zastop ima dne 7. avgusta 1916 ob 10. uri dopoldne v mestni hiši svoje redno zborovanje. Na dnevnem redu so sledeče točke: 1. Poročilo načelnika. 2. Občinske doklade čez 60% za leto 1916. 3. Razne naknadne dovolitve. 4. Udeležba okrajna na akciji za vrnišve se vojske. 5. Darila za vojno-oskrbovalne namene ob priliki rojstnega dneva cesarja. 6. Dovolitev računa okrajnih stroškov za 1914, 1915, 1916. 7. Dovolitev proračuna za leto 1917. 8. Razno.

Veliki gozdni požar v severni Ameriki. K.-B. poroča z dne 31. julija iz North Bay (Ontario): Mesta Cochrane in Matheson ter postaja Muschka-Timmins bili so po gozdnem požaru uničeni. Železniške vozelske točke od Porquois in Iroquois-Falls gorijo. 100 oseb je zgorelo, dve ste ranjeni.

Pazite na deco! V Ptuj je bil 9-letni sinček stavbenega mojstra W. Dengg od nekega žrebca s kopitom udarjen in težko ranjen. Nesrečnega otroka so spravili v bolnišnico.

Strela je udarila v stanovalno poslopje posestnice Marije Roßmann v Meilsbergu na Koroškem. Strela je šla skozi streho v notranje hiše, kjer je v kuhinji in v dveh sobah strop deloma uničila. Vsi domači so bili, k sreči ne pretežno, poškodovani.

Kako si je hotela navijalka cen pomagati. Iz Schiefling na Koroškem se poroča: Neki orožnik je videl pred kratkim, da je kočarica Tereza Kofler svoje kokoši z ječmenom krmila. Ker sama nima ječmena in ker poleg tega ni na dobrem glasu, jo je orožnik vstavlil. Priznala je, da je ječmen ukradla; hotela je z njim kokoši krmiti, da bi ji mnogo jajc nanesle; kajti jajce bi lahko prodala in z izkupčkom kazni 100 kron plačala, katero ji je sodnija zaradi navijanja cen naložila.

Železni denar. Niklasti denar po 20 vinarjev ima le še do 1. januarja 1917 veljavo; potem se postavi iz zakonitega prometa. Le pri c. kr. blagajnah in uradih se bode še do 30. aprila 1917 sprejemal. Na njegovo mesto stopijo železni 20 vinarški komadi, ki so se že izdali in ki pridejo torej v kratkem v splošni promet.

Gospa svinja! Kovaškemu mojstru Avgustu Kollaritschu v Celju vrgla je njegova plemenska svinja 30 mladih; 15 je bilo živih, 15 pa mrtvih. G. Kollaritschu se je ponudilo za svinjo 1500 kron. Taki svinji se pač lahko reče „gospa“...

V Valoni, albanskemu mestu, je izbruhnil velikanski požar, ki je vpepelil 130 magacinov. Škoda znaša več milijonov.

Red „pour le mérite“ za Mariborčana. Sinu mesta Maribora, c. in kr. hauptmanu Maksu Macher, katerega oče je steklarski mojster v Mariboru, je cesar Viljem podelil najvišje odlikovanje red „pour le mérite“. Macher se nahaja v nemški letalni službi, bil je že pri mnogih voznjah „Zeppelinov“ in se je udeležil tudi pomorske bitke v Skagerraku. V vojni si je zaslužil že mnogo avstro-ogrskih in nemških odlikovanj. Čestitamo vrlému oficirju, na katerega je vsa spodnja Stajerska ponosna, prav pristréno!

Da maščuje smrt brata. Iz Stockenboi na Koroškem se poroča: Junaška smrt gozdarjevega sina Fleischmann je njegovo sestro š tako žalostjo napolnila, da se

ji je duh omračil. Da maščuje smrt svojega brata, oblekla je nesrečna deklica v obleko, si odrezala lase in odšla po gozdeh v smeri proti laški meji, kjer izdajalski Italijan. Nesrečnim starišem splošno sožalje.

Poskušeni samomor starke. V Spodnji Gorici pri Celovcu stanujoča 72 letna Tereza Stangl vrgla se je pred vlak. Železniški čuvaj jo je opazil in jo takoj na stran potegnil. O vzroku poskusnega samomora ni nič znano.

Konji splašili so se posestniku Selmanu iz Köstenberga pri Beljaku. Naloženi voz se je prevrnil in padel na sestrnika, ki je bil jako težko ranjen.

Cesar je podelil za boj zoper jetike svoto 100.000 kron.

Zaplemba cerkvenih zvonov na Hrvaškini v Slavoniji se bode tekom meseca avgusta izvršila. Zaplenilo se bode v štirih najpomembnejših krajih 84 zvonov s skupno težo 32.182 kil. V Zagrebu 31 zvonov v teži 13.784 kil. V Essegu 23 zvonov v teži 7778 kil. V Vukovinu 11 zvonov v teži 5160 kil in v Srijemu 19 zvonov v teži 5496 kil.

Pazite na deco! 13-letni postiljonov Rudolf Korošec v Vitanji imel je svojega 9 mesecev starega brata paziti. Sadij je otroka na klop poleg mize, na kateri je stal lonec z vrelo vodo. V neopaznosti hipu zvalil se je otrok na mizo in padel na lonec. Pridobil je na vsem truplo tako hude opekline, da je čez par dni pod groznimi bolečinami umrl.

Ob priliki novega polletja

prosimo cenjene odjemalce, da naj takoj ob prejemu stalo svojo naročnino poravnajo, ker bi se sicer moralo drugače list vstaviti. Gotovo je, da

„Štajerc“

danes ne samo najboljši in najobširnejši, ampak tudi najcenejši tednik za priprosto ljudstvo na Štajerskem in Koroškem. Vedno je

zastopal ljudstvo,

zato pa prosimo, da tudi odjemalci naprej njeemu svoje dolžnosti izpolnijo.

Gospodarsko.

Negovanje javnih gred po žetvi. Eno najvažnejših opravil po končanem pobiranju jagod je odrezovanje vseh vitic, ki imajo korenine ali nimajo korenin, kar se kakor znano, ob tem času mnogo zaraste pri izraslih jagodnih rastlinah. Ako se pustijo vse vitice zaraste na gredi kmalu toliko rastlin, da stoji med pregosto in se nobena ne more pravilno razvijati. Se naj porablja mlade rastline za nasad novih jagodnih gred v avgustu, lahko ostanejo na vsaki prvotni rasteni ali dve vitici, od katerih se porablja samo prva, najkrepkejša ovojna rastlina. Nikdar bi se naj ne naad jagodnih gred ne jemalo starih rastlin, ki so rodijo več, ker one so za to popolnoma nesposobne. Grede, na katerih rastejo debele jagode, niso po donosnih letih več dovolj donosne, treba jih je kmalu mogče hitro po žetvi izprazniti, dobro pognojiti s kmetijskim gnojnim in najbolje takoj nasaditi s poznim črnim lukom ali endivijosolato. Isto gredo se sme le po poteku dveh let zopet obsaditi z jagodnimi rastlinami in se ista porablja v tem času najbolje za nasad raznih vrst zelenjave.

Žetev špinatnega semena. Kdor je pameten, ne sme slusati dane nasvete in pustiti del špinaca na svoji gredi za dobavo semena, pričakuje sedaj žetve. Semena stebila, ki postajajo rumena ali so že suha, se porabijo pri zemlji ali se izpajajo najbolje s koreninami zemlje. Na to se jih široko razgrne na zračnem in hem, proti dežju varnem kraju na deske ali na papir, da semena pozorijo. V kratkem času se seme katepote s palico. Da se odletaje ne izgubi, se naj da nekajkrat nekoliko semenskih stebel v vrečo in iztepe ta način semena. Dobljeno seme se s tresenjem (prejanjem) očisti in do setve v zgodnji jeseni hrani suho in hladno. Kdor je našel večjo množino špinatnega semena kakor bo najbrž potreboval v jeseni ali v prihodnjem mladi, naj preostanka ne hrani ampak ga odda kmetom in vrtnim posestnikom ali ga ponudi ssemnarni na prodaj.

Gnojenje zeljnega vrta z gnojnicjo. Vsaka črnotova rastlina in posebno belo zelje zahteva kolikor goče če poprej v jeseni precej močno pognojeno zemljo. Tam, kjer je izpadlo gnojenje pičilo in so rastline poškodovane vsled neugodnega vremena, vsled toče ali drugega nezgod ali so zaostale v rasti, bi se naj polje še v tem mesecu julija, to je v času, ko začnejo rasti pozneje, redno pognojilo z gnojnicjo, najbolje ob deževnih dneh. Gnojnica se primerno do polovice zrediti z vodo in